

I després del pacte...

L'acord entre les cúpules estatals de la gran patronal i els dos grans sindicats, Comissions Obreres i UGT, sortirà als llibres d'història. No es tracta d'exagerar la importància d'un pacte que encara s'ha de posar en solfa i ha de demostrar a la pràctica la seva eficàcia a l'hora de reduir la precarietat laboral, però que per primera vegada els representants dels treballadors i dels empresaris s'hagin posat d'acord per modificar una llei tan fonamental com l'Estatut dels Treballadors és un fet transcendent.

Perquè, a més a més, el contingut del pacte és notable. No és paper mullat. Canviarà amb tota seguretat les regles del joc del mercat laboral, al marge del gran canvi cultural que significa que patrons i sindicalistes s'asseguin al voltant de la taula per gestionar els canvis del temps en la parcel·la que els toca. Per això, per la transcendència del que ha passat aquests dies i pel canvi polític i social que significa, no són gens estranyes algunes crítiques contra el pacte i algunes reaccions de neguit dels sectors que s'ho han hagut de mirar des de la barreja.

Cert que també hi ha crítiques més difícils d'explicar. La reacció de Felipe González dient que el pacte permetrà els "despidos basura", encara que ho digués en to de broma, és ben difícil d'entendre. Més valdria que s'hagués quedat mut i a la gàbia, sense posar-se públicament en evidència, pel paper forçat d'espectador pacient i responsable que li ha tocat de fer en tot aquest afer. Els temps canvien. Ja fa molt que no són el que eren, i que el pacte per la reforma laboral s'hagi fet ara, quan és el Partit Popular qui governa, ha de servir perquè l'esquerra moderada i no tan moderada reflexioni. I, si pot ser, perquè en tregui conclusions. No perquè digui ximpleries.

Va fer un intent d'explicar-se les coses el socialista basc Ramon Jáuregui: "Els sindicats han pactat amb la patronal per por que la dreta no els imposés una reforma laboral pitjor". És una anàlisi, que ja ha fet abans altra gent, fins i tot des d'aquestes mateixes planes. Però no n'hi ha prou. Amb por de la dreta o sense por de la dreta, l'augment de la precarietat laboral i la resistència de les xifres

de desocupació a disminuir no podien deixar indiferents els sindicats pels segles dels segles. Tots els intents anteriors de trobar-hi solucions havien fracassat i calia anar més lluny. És a dir, començar a canviar de mentalitat, adaptar-se als canvis econòmics i socials, encara que fos a costa de renunciar a algunes "veritats absolutes" ancorades en temps inevitablement superats.

No és solament l'actitud dels líders sindicals allò que ha fet possible l'acord. També s'ha de reconèixer que la cúpula patronal ha canviat, i en això hi ha tingut molt a veure

—com ja hem avisat alguna vegada— l'actitud del govern del PP de no voler-se ficar en un mullader i renunciar a l'amenaça seriosa de tirar endavant una reforma laboral des del govern. Si les negociacions haguessin fracassat, Aznar, Rato i Arenas haurien hagut de posar fil a l'agulla amb molts factors en contra: a) la reforma impulsada pel govern anterior no va donar gaire fruit i, a més, va provocar una vaga general; b) uns sindicats enfrontats amb el govern del PP portarien també una fase d'oposició dura del PSOE; c) l'objectiu del PP de guanyar les pròximes eleccions generals avançades per majoria absoluta es desferia tot sol, com un terròs de sucre...

Les reaccions dels crítics de Comissions Obreres i d'alguna gent d'Izquierda Unida, en canvi, eren més previsibles que

no les del PSOE. Reaccions que en algun cas s'han de tenir en compte, com l'avís que —en el futur— podria ser inconstitucional que els acomiadaments improcedents s'haguessin d'indemnitzar amb trenta-tres dies de sou per any treballat, o amb quaranta-cinc, segons que el treballador hagués estat contractat després de la reforma o abans. El que ja no era tan previsible eren els gemecs de les organitzacions de petits i mitjans empresaris, teòricament representats a la taula de negociacions per la CEPYME, però en la pràctica tan abandonats com sempre per la cúpula patronal: no és ara el moment de dir que la reforma no té en compte els problemes de les PIME. Han tingut gairebé un any per fer sentir la seva veu, per pressionar. Ara el pacte ja és fet i, per a ser pràctics, la millor cosa és de mirar de treure'n tot el suc possible i, ni cal dir-ho, de desemmascarar els titelles de la CEPYME. ■

JORDI FORTUNY

"Que el pacte per la reforma laboral s'hagi fet ara que governa el Partit Popular ha de servir perquè l'esquerra en tregui conclusions. No perquè digui ximpleries."